

Nota doctrinal *Mater Populi fidelis*

Joaquim González-Llanos¹

El 4 de novembre de 2025, el Dicasteri per a la Doctrina de la Fe va publicar la Nota doctrinal Mater Populi fidelis, sobre alguns títols marians referits a la cooperació de Maria en l'obra de la salvació i l'ús d'alguns títols marians que han suscitat debat en les últimes dècades. Aprovada pel Papa Lleó XIV el 7 d'octubre de 2025, la Nota respon a nombroses consultes i reflecteix un madur procés de reflexió teològica i pastoral, oferint una guia clara i equilibrada per orientar la pietat mariana, evitar desviacions i reafirmar el lloc únic de Maria en el misteri de Crist i de l'Església. (A la foto, El Card. Fernández, prefecte del citat Dicasteri, en la presentació del document).

No es tracta d'un document dogmàtic nou, sinó d'un **acleariment doctrinal i pastoral** que cerca, des de la Tradició viva, il·luminar el sentit autèntic de la devoció a la Mare de Déu, especialment davant expressions que, encara que benintencionades, poden enfosquir la centralitat de Crist.

La Nota neix en un moment de notable vitalitat —i també d'una certa confusió— en la pietat mariana. D'una banda, existeix una **devoció popular arrelada i genuïna**, sobretot entre els més senzills, que veuen en Maria un rostre matern de la misericòrdia de Déu. Per una altra, han proliferat en dècades recents grups, publicacions i propostes —sovint amplificades en xarxes socials— que promouen títols com a *Corredemptora* o *Mediadora* de totes les gràcies, arribant fins i tot a sol·licitar noves definicions dogmàtiques.

El document reconeix que aquests debats no són nous: han estat tractats repetidament en els últims trenta anys en el si del Dicasteri. Ara, amb un material d'estudi abundant i davant la persistència de dubtes entre els fidels, s'ofereix una resposta oficial que pretén ser alhora **fidel a la identitat catòlica i sensible al diàleg ecumènic**.

Alguns dels subratllats del document

1. Crist, únic Redemptor i Mediator. Tota la reflexió mariana se situa sota aquesta premissa. Qualsevol títol o devoció que pugui fer pensar en una mediació paral·lela o complementària a la de Crist resulta inadequat. Maria coopera, però **la seva cooperació és participada, subordinada i derivada** de l'obra única del seu Fill.

COMENTARI DE DOCUMENTS

2. La maternitat espiritual com a nucli de la seva cooperació a la salvació. El document tria com a fil conductor la **maternitat de Maria vers els creients**, tal com la rep al peu de la creu (Jn 19, 26-27). Aquest títol, bíblic i litúrgic, sintetitza la seva missió: intercedir, acompanyar i educar en la fe, sense substituir mai l'únic Salvador.

3. Valoració positiva de la pietat popular mariana. Lluny de corregir o minimitzar les expressions senzilles d'amor a Maria, la Nota les contempla com “un tresor de l'Església”, on els pobres “troben la tendresa i l'amor de Déu en el rostre de Maria”. Es busca **encoratjar**, **no reprimir**, aquesta devoció que neix de l'Esperit.

4. Prudència davant títols controvertits.

- **Corredemptora:** Es considera “sempre inoportú” (1). Encara que usat per alguns papes i sants, el risc de malentès és alt i pot enfosquir la unitat de Crist. El document recorda les reserves expressades pel llavors cardenal Ratzinger.
- **Mediadora:** S'admet amb “especial prudència”, només en sentit analògic i subordinat a la mediació de Crist, preferint altres expressions com a “intercessió maternal” o “cooperació”.

5. Fonamentació bíblica i litúrgica. La Nota dedica ampli espai a mostrar que la figura de Maria ja està esbossada en l'Escriptura (Gn 3,15; Jn 2 i 19; Ap 12) i celebrada en la litúrgia oriental i occidental. No és una devoció posterior, sinó d'**arrel evangèlica**.

6. Criteris per al discerniment d'expressions i títols marians. Proposa tres proves clares:

- Que la devoció a Maria afavoreixi la unió **immediata** amb Crist.
- Que no es presenti com a **necessària** per a la salvació, sinó com a fruit del lliure beneplàcit diví.
- Que no afegeixi ni llevi res a la dignitat de Crist com a únic Mediator.

Matisacions i aprofundiment

Si bé *Mater Populi fidelis* és un document clar i pastoralment valuós, en la seva recepció en el món teològic s'han fet algunes reflexions complementàries. Així, per exemple, caldria donar un major reconeixement de l'ús històric d'uns certs títols: el document assenyalava que alguns papes van usar “Corredemptora”, però podria subratllar-se amb més força que aquest terme —juntament amb “Mediadora”— ha format part durant segles del llenguatge teològic i devocional, sempre dins de l'ortodòxia. No es tracta d'errors del passat, sinó **d'expressions que, ben explicades, buscaven**

ressaltar la singular associació de Maria a la redempció.

També s'ha parlat de la “**mediació inclusiva**” de Crist. La Nota afirma que Crist suscita col·laboradors, però podria desenvolupar-se més aquesta idea per mostrar que la unitat de Crist no és “exclusiva” sinó “inclusiva”: Ell vol i capacita uns altres —eminentment Maria— per cooperar en la seva obra, sense que això en divideixi o dupliqui la mediació.

I, finalment, s'ha recordat també que **Maria, és “la primera redimida” i “la primera transformada”**. Aquest punt podria haver tingut més relleu: la capacitat de Maria per cooperar neix que ella és la primera i més plenament redimida per Crist, santificada des de la seva concepció pels mèrits anticipats de la creu. Així, la seva cooperació és, abans de res, un testimoniatge de l'eficàcia de la gràcia.

Mater Populi fidelis és, en conjunt, un document **equilibrat, bíblicament fundat i amb una orientació pastoral clara** que ofereix una guia eclesialment fecunda per a la devoció mariana en el nostre temps. La Nota ens convida a redescobrir Maria com a Mare del Poble fidel, aquella que, des de la seva humilitat i docilitat a l'Esperit, ens ensenya a acollir i viure la gràcia del seu Fill, únic Salvador del món.

Els fidels ens congratulem de rebre aquest preciós document. Perquè com diu el Poble fidel: *de Maria nunquam satis*. Mai n'hi ha prou (suficient), del que es pugui dir de la nostra Mare, Santa Maria. I ens brinda una nova ocasió de glorificar amb Ella el nostre Déu i Salvador.

(1) En una entrevista posterior a la presentació del Document el propi cardenal Fernández, prefecte del Dicasteri per a la Doctrina de la Fe, va precisar que aquest “sempre inoportú” no volia prejudicar els Pares i Papes que havien usat aquest títol i que havia d’entendre’s com “sempre a partir d’ara”.

¹ Doctor en Teologia.